

26. jan. 1845

FAKTA

Dato:
26. jan. 1845

Sidetal:
Dagbog D, side 6-7

Dagbogens placering:
Den Hirschsprungske Samling

Trykt udgave:
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 248-
249

TRANSSKRIFTION

26 Jan 1845

Ingenting.

Ingen Forandring i mit Liv. Mit Arbeide interesserer mig, men Veiret er stedse ugunstigt; jeg savner klare Dage, for at kunde fuldende de to af mine Billeder.¹ Alt imellem overvældes jeg af Modløshed og synker sammen, som om aldrig Liv og Glæde mere skulde vende tilbage; men det er kun forbigaaende; en Samtale, en god Bog, et godt Kunstværk kan atter kalde mig tilbage til det Liv, hvor jeg strax føler mig ene og uforstaaet. Uforstaaet er ikke det rette Ord, thi hvem er lettere at forstaae end jeg? Jeg bad og blev stødt tilbage! Mange sære Tanker er siden gaaede igjennem min Hjerne, mange bittere Øieblikke har jeg siden havt; jeg har [overstreget: ønsket at] hengivet mig til min Sorg, jeg har anstrengt mig for at bekæmpe den, med lige daarligt Held, men det Haab lever i mig: engang skal jeg finde den, der forstaaer min Længsel og vil kalde det Lykke at dele Skjæbne med mig, det er underligt! og skeer det, da vil jeg finde, [overstreget: Lindring] at jeg forsyndede mig haardt, naar jeg tvivlede om, at Livet var en Lykke, og gammel, som jeg er, vil dog Taarer komme i mine Øine. Hvor jeg kan længes efter at græde, men det er jeg voxet fra, og jeg kjender kun de Taarer som enkeltviis rulle ned over Kinden, naar jeg en kold Dag gaaer ud paa Gaden; jeg tørrer dem aldrig bort. Jeg søgte i Bøger, i Studier Erstatning og Adspredelse, og der er meget, men Liv er der ikke. – Dog, hvad nytter det: her stedse at gjentage sig selv?

– – – Senere. Jeg har begyndt at lære islandsk, hvorved jeg dog kun gaaer udpaa, ligesom i engelsk, at kunne forstaae en Bog; det er de mageløse Sagaer, som lokke mig, thi ingen Oversættelse er dog istand til at gjengive det deilige, simple Sprog. Lorenz² og jeg læse sammen med Svern Grundtvig; men det er sørgelig Erfaring, jeg ogsaa her maa gjøre, at Nemmet er ikke mere saa let som for flere Aar tilbage, og min glimrende Hukommelse, hvor er den bleven af? 26 Aar! den første Ungdom er alt borte uden at have bragt mig nogen Nydelse, der er værdt at nævne, og bringer Livet mig nogensinde nogen, da kommer den til en halvgammel, allerede stivnet Kaveleer. Det gjælder rigtignok at lære at finde og skatte de Nydelser, Livet dagligt bringer, men jeg venter altid paa større Hændelser, og føler Livets daglige Sysler som en Byrde, og da nu mange Aar ikke bragte mig nogen Søndagsnydelse, saa [overstreget: staaer] ligger hele Livet som en Byrde paa mig. Jeg seer det Syge i denne Betragtning, men har længe ikke mægtet •7• at see det anderledes. Nu, som jeg denne Søndageftermiddag har glædet mig ved Bulwers Godolphin³ og min Lampe og min Pibe, saaledes vil jeg imorgen glæde mig ved min Pensel og ved Njals Saga, og hver Dag skal herefter bringe mig Glæder. Maaskee jeg da skal føle Livet som en Velsignelse, som i gamle Dage hos mine Forældre paa Frederiksværk, og reent glemme at

vente paa Begivenheder, hvis Skaber jeg maaskee netop selv skal være. Eller, drømmer jeg nu atter? og skuffer mig selv, hvad tør jeg da haabe, hvad tør jeg tro paa? Nei! bort med disse Tvivl! den Tanke er sund: i sit Arbeid at søge sin Lykke og Glæde – den kan ikke bedrage. – – Idag begyndte Høyen⁴ sine private Forelæsninger med et glimrende Foredrag, hvori han udviklede Forskjællen mellem gothisk og græsk Architectur med megen Klarhed og Skarpsindighed. Saadanne har jeg dog nogle gode Indtryk af denne Dag, den var ikke spildt, og jeg vil nu lægge mig til Ro med den Tanke: at jeg er fornøiet og prøve, om jeg kan gjøre ligedan imorgen.

---

¹ Antagelig To køer på åben mark, Statens Museum for Kunst, KMS8567 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 185) og Blegepladsen ved herregården Vognserup, privateje (Madsen 1949, nr. 186).

² Malerkammeraten Lorenz Frølich (1820-1908).

³ Edward Bulwer Lyttons Godolphin fra 1833 udkom på dansk i 1841.

⁴ Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

6. *Jagtting.* 26. Jan 1845

Uden Forandring i mit Liv. Mit Behov interessere mig, men Livet er
stede ugunstigt; j seer alle Dage, for at kunde fuldende de to af mine
Billeder. All mellem saavelde j af Madelighed og siges sammen, som
om aldrig Liv og Glæde mere skulde sende tilbage; men det er kun fort
gaende; en samtale, en god Bog, et godt Kunstværk kan atter kalle mig
tilbage til det Liv, hvor j stadig fæler mig ene og uforstaaet. Uforstaaet
er ikke det rette Ord, thi hvem er lettere at forstaa end j? Jg bed og kære det
tilbage! Mange søer Tanker er i den gamle og gamle min Njerne, mange
slette Billeder har j siden hørt; j har indtættet det hengivet mig til min
j har anstrængt mig for at behagere dem, med lige daarligt held; men
det skal leve i mig: engang skal j finde dem, der forstaaes min
sel og vil kalle det lykkelige at se dem med mig, det er indendragt og
skær det, der vil j finde, ~~at j~~ at j forstaaes mig hørdt, men j
sviglede om, at Livet var en Bøtte, og gammel som j er, vil det Tænde
komme i mine Øjne. Alvor j kan længe efter at græde, men det er j
meget frø, og j kjender kun de Tænde som en helkornes rulle ned over
Kjender, men j i den Dag gaar ind paa Jorden; j tørre dem aldrig
brøt. Jg søg: Bogen, i Nattes Estatering og Adspredelse, og det er meget
men Liv er det ikke. — Jg kan næppe det: det er at gjorte sig selv
somme. — Jg kan begynde at lære indendragt, hvorved j det kan gøre
ind paa, ligesom i englede, at kunne forstaa en Bog; det er de magtens
Lagere, som ligger mig, thi ingen Anvendelse er det intet til at opgive
det daglige, simple Sprag. Læring og j lære sammen med dem Jernsten;
men det er en sorgelig Erfaring, j ogsaa her maas give, at Nemund er ikke
men saa let som for flere Aar tilbage, og min glæmsom. Kløkkemule,
hvor er det blev af? 26 Aar! den første Kingdom er alt hørt, inden at have bragt
mig nogen Nytte, der er værdt at seere, og bringer Livet mig ugunstigt
og her, de kommer den til en halogammel, allerede stieret Kavalier. Det
gjælder mig at lære at finde og skatte de Nytte, Livet dagligt bringe
gør, men j sætter altid paa store Kløkkemule, og fæler Livets daglige
Ligelse som en Bjælde, og der er mange Aar ikke bragt mig nogen
Søndags nytte, saa staae Liggere hele Livet som en Bjælde paa mig.
Jg ser det Lige i gamle Portraet mig, men har længe ikke maaget

7.
at see det andetledes. Nu, som jeg denne Søndag eftermiddag har glædet
mig ved Bøllers Galskønm og min Lampe og min Pibe, seendes
at jeg imorgen glæde mig ved min Pensel og ved Nials Sags, og hver
dag skal herefter bringe mig Glæde. Maakee jeg da skal føle mest som
en Voltiguels, som i gamle Dage hos mine Forældre var Fædterdækk,
og snart glæmme at være fra Begjærheden, hvis Skæbne jeg maatte
netop selv skal være. Eller, drømmer jeg mig atter? og skaffer mig selv,
hvad tror jeg da hader, hvad tror jeg tro præ? Nu! bort med din Torsel!
Der Takke er mind: i det Øjeblik at seje sin Lykke og Glæde - Der kan
ikke betragte. — — — Jeg begjærte Klagen sine private Fædter min-
ger med et glimrende Forslag, hvor kan det hede. Forskjællens
mellem gættende og gæst Anbittectur med megen Klarhed og Klæp-
sindighed. Sædvanne har jeg dog nogle gode Indtryk af denne Dag,
per saw ikke spillet, og jeg vil mig lægge mig til Ro med den Takke:
at jeg er forvildet og prøver, om jeg kan gjere ligedan imorgen.

Fædterens Mandag 3 Febr. 1815.

Notit
Jeg kan endnu ikke afgjøre Maadlet som en Reiso, jeg har endog skrevet
en Klade til Ansigning om Stipendium. Jeg vil kunde see Under i en
Reiso, end der vilde for Alt, hvad her findes mig, dog det kan jeg, om en
D. mener, og jeg i Kampen med pæntlige Fædter maatte see mit
rette Liv, realtunge som jeg betragter det som overgaaende i helhed
Omstændigheder, ville de da ikke forlænge i det mindste? Selve man
man gjore en Ende præ Sigt, og ikke mindste i Læse en over dem
haver en sand og stor Glæde. — — — Jeg hørte ogsaa en liden Tale
af Grundtvig over det helige Evangelium. Kvists Dæb. Derefter
han Auldring til Bemærkningerne over Læsen i Almindelighed,
hvad det glæde mig, da denne er af de Ting i Kristen dommen,
jog altid har haft vanskeligt ved at fatte Betydningen af, og som
jeg hørende Theologer tillægger en megen Betydning. Det vil jeg gjorne
og tænke, naar man indtrækker det til Fædterens over dem som ikke
se dæbte, da prøves Migt i mig og fortjener mig at følge med,
hvad der gæves over min Forstand kan jeg ægte og elske, men hvad
per gæves lige imod dem, maad jeg bestemt forkæste. — — — Man sagde: